

27 Δεκεμβρίου, 1990

[ΣΑΒΒΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΑΙΤΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΡΟΥΛΛΑΣ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ
(ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΡΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑ-
ΒΑΛΛΑΡΗ (ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΑ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ
CERTIORARI,

ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΕ ΕΦΕΣΗ ΧΩΡΙΣ ΗΜΕ-
ΡΟΜΗΝΙΑ Η ΟΠΟΙΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΠΙΟ
ΠΑΝΩ ΜΑΡΟΥΛΛΑ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ ΜΕ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΗΜΕ-
ΡΟΜΗΝΙΑΣ 25.1.1988 ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΦΟΡΟ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΟ. ΕΡΩ-
ΤΟΚΡΙΤΟ ΧΛΩΡΑΚΙΩΤΗ.

(Αίτηση Αρ. 101/89).

- 5 *Προνομακά Διατάγματα — Certiorari — Πότε εκδίδεται — Έφορος Συνεργατικής Αναπτύξεως — Αποφάσεις σε έφεση ενώπιόν του από απόφαση διαιτητή (Ο Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμος, Κεφ. 114, άρθρο 53Α) — Κατά πόσο αποφάσεις του υπόκεινται σε έλεγχο με Certiorari — Καταφατική η απάντηση στο ερώτημα.*
- 10 *Προνομακά Διατάγματα — Certiorari — Νομική πλάνη (Error of Law) — Ερμηνεία εγγράφου — Η εσφαλμένη ερμηνεία εμπίπτει στην έννοια της νομικής πλάνης.*
- 10 *Ανακούφιση Οφειλετών — Ο Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμος, 1979 (Ν.24/79), όπως τροποποιήθηκε — Παγοποιηθέντα χρέη — Εγγυήσεις αποπληρωμής των — Κατά πόσο διαγράφονται — Αρνητική η απάντηση στο ερώτημα.*
- 15 *Ο Θανάς Π.Κ, εκτοπισμένος από την Λάτση, ήταν μέλος του Συνεργατικού Ταμειτηρίου Διδασκάλων Κύπρου, στο οποίο διατηρούσε καταθέσεις, αλλά και προς το οποίον χρωστούσε από δάνειον ποσόν. Το τελευταίο χρέος εταγοποιήθη δυνάμει της Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών πιο πάνω νομοθεσίας.*
- 20 *Η διαχειρίστρια της περιουσίας του εξήτησε να αποσύρει τις εν λόγω καταθέσεις του θανόντος, αλλά συνάντησε την άρνηση του ταμειτηρίου, που ισχυρίσθηκε ότι σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Ταμειτηρίου, προ πάσης καταβολής καταθέσεως, πρέπει να αποπληρωθούν τα χρέη του καταθέτη προς το Ταμειτήριο.*
- 25 *Το θέμα παρεπέμφθη σε διαιτησία. Ο Διαιτητής edικάωσε την διαχειρίστρια. Το ταμειτήριο εφείσβαλε την υπόθεση στον Έφορο Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Αναπτύξεως. Ο τελευταίος ανέτρεψε την απόφαση του Διαιτητή, με το σκεπτικό ότι,*

σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Ταμειυτηρίου, προ πάσης καταβολής καταθέσεως πρέπει να αποπληρωθούν τα χρέη του καταθέτη προς το Ταμειυτήριο. Η Διαχειρίστρια, αφού εξασφάλισε άδεια, κατεχώρησε την παρούσα αίτηση προς έκδοση διατάγματος Certiorari. Το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού διεπίστωσε ότι η από τον Έφορο δοθείσα ερμηνεία στους Κανονισμούς δεν έπασχε από έκδηλη νομική πλάνη, ανεφέρθη στις νομικές αρχές, που θίγονται στα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα και απέρριψε την αίτηση.

5

Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

10

Christofi and Others v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R 236.

In re Kakos (1985) 1 C.L.R 250.

R. v. Northumberland Compensation Appeal Tribunal [1951] 1 All E.R 268.

Papayiannis v. The Registrar of Co-operative Credit Societies of the Greek Communal Chamber (1965) 1 C.L.R 263.

15

Αίτηση.

Αίτηση για την έκδοση διατάγματος certiorari για την ακύρωση της απόφασης του Έφορου Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης ημερ. 9.12.1987 με την οποία επέτρεψε την έφεση του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου Διδασκάλων Λτδ. εναντίον της απόφασης του Διαιτητή που διέταξε την καταβολή στην αιτήτρια των καταθέσεων του αποβιώσαντα Παναγιώτη Καβαλλάρη στο εν λόγω Ταμειυτήριο.

20

25

Μ. Γεωργίου, για την αιτήτρια.

Ν. Παναγιώτου, για τον καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

Ο Δικαστής κ. Σαββίδης ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

30

ΣΑΒΒΙΔΗΣ, Δ.: Με την αίτησή της αυτή, η αιτήτρια ζητά από το Ανώτατο Δικαστήριο την έκδοση εντάλματος Certiorari για την ακύρωση της απόφασης του Εφόρου Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης

ημερομηνίας 9.12.1987 η οποία κοινοποιήθηκε στην αιτήτρια με επιστολή ημερομηνίας 25.1.1988 με την οποία επέτρεψε την έφεση του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου Διδασκάλων Λτδ. εναντίον της απόφασης του Διαιτητή που

5 διέτασε την καταβολή στην αιτήτρια των καταθέσεων του αποβιώσαντα Παναγιώτη Καβαλλάρη στο εν λόγω Ταμειυτήριο. Ο Έφορος με την απόφασή του ανέτρεψε την απόφαση του διαιτητή και διέταξε την παρακράτηση των

10 καταθέσεων του αποβιώσαντα ως εγγύηση ενός παγοποιημένου χρέους του προς το Συνεργατικό Ταμειυτήριο Διδασκάλων Κύπρου.

Η παρούσα αίτηση καταχωρήθηκε ύστερα από άδεια του Δικαστηρίου που δόθηκε στην αίτηση με αρ. 31/88.

Τα γεγονότα της υπόθεσης είναι τα πιο κάτω:

15 Ο αποβιώσας Παναγιώτης Καβαλλάρης, τέως από τη Λάπηθο ήταν μέλος του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου Διδασκάλων Κύπρου. Ο αποβιώσας διατηρούσε με το εν λόγω Ταμειυτήριο λογαριασμό καταθέσεων ταμειυτηρίου

20 στο ποσό των £2,831.56 πλέον τόκοι από 21.8.1984.

Ο αποβιώσας ταυτόχρονα ήταν μέλος και χρεώστης του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου Διδασκάλων Κύπρου για χρέος εξασφαλισμένο με υποθήκη στη Λάπηθο. Το δικαίωμα για είσπραξη του χρέους αυτού αναστάληκε και παγοποιήθηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3 του Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωριναί Διατάξεις) Νόμου του 1979 (Νόμος 24/79) που θεσπίσθηκε για σκοπούς ανακούφισης εκτοπισθέντων από τις εστίες τους, λόγω της Τουρκικής εισβολής, οφειλετών. Είναι παραδεκτό γεγονός ότι ο αποβιώσας Παναγιώτης Καβαλλάρης ήταν "εκτοπισθείς οφειλέτης" και το ενυπόθηκο χρέος του συνιστά "οφειλήν" σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 24/79.

25

30

Η αιτήτρια, ως διαχειρίστρια της περιουσίας του αποβιώσαντα Παναγιώτη Καβαλλάρη, ζήτησε από το Συνεργ-

35

γατικό Ταμειυτήριο Διδασκάλων Κύπρου, για λογαριασμό των κληρονόμων, το ποσό το οποίο ο αποβιώσας είχε κατατεθειμένο στο λογαριασμό αποταμιεύσεών του.

Το ταμειυτήριο αρνήθηκε την αποπληρωμή των καταθέσεων του αποβιώσαντα ισχυριζόμενο ότι οι καταθέσεις πρέπει να παραμείνουν στο Ταμειυτήριο ως ασφάλεια για το παγοποιημένο προπολεμικό χρέος του αποβιώσαντα. 5

Η αιτήτρια παρέπεμψε τη διαφορά σε Διαιτησία σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 53 του Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου (Κεφ.114). 10

Ο Διαιτητής με την απόφασή του με ημερομηνία 5.12.1986, βρήκε πως ολόκληρο το ποσό που βρίσκεται σε πίστη του αποβιώσαντα στο λογαριασμό Μονίμων Αποταμιεύσεων ήταν πληρωτέο στη διαχειρίστρια της περιουσίας του και διέταξε την καταβολή του. 15

Η απόφαση του Διαιτητή εφεσιβλήθηκε από το Ταμειυτήριο στον Γενικό Διευθυντή και Έφορο Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης κ. Ερωτόκριτο Χλωρακιώτη, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου. 20

Με επιστολή του με ημερομηνία 25.1.1988 ο Έφορος κοινοποίησε στη διαχειρίστρια την απόφασή του, σύμφωνα με την οποία οι μόνιμες καταθέσεις του αποβιώσαντα θα παραμείνουν στο Ταμειυτήριο ως ασφάλεια του παγοποιημένου χρέους, ενόσω τούτο υφίσταται. 25

Η αιτήτρια, που θεώρησε την απόφαση του καθ' ου η αίτηση λανθασμένη νομικά, καταχώρησε, ύστερα από άδεια που της δόθηκε, την παρούσα αίτηση για την έκδοση εντάλματος Certiorari για την ακύρωσή της με τον ισχυρισμό ότι ο καθ' ου η αίτηση με το να επιτρέψει την έφεση και να αποφανθεί ότι οι μόνιμες καταθέσεις του αποβιώσαντα θα παραμείνουν ως ασφάλεια του παγοποιημένου χρέους εφ' όσον υφίσταται ήταν εσφαλμένη και ότι υπάρχει νομικό ελάττωμα που φαίνεται στο πρακτικό (Error of 30

Law on the face of the record).

5 Ο καθ' ου η αίτηση έφερε ένσταση στην αίτηση της αι-
τήτριας και ισχυρίστηκε πως στην προκειμένη περίπτωση
δεν υπάρχει "εμφανές νομικό ελάττωμα που να δικαιολο-
γεί την έκδοση του διατάγματος" και κατά συνέπεια η αί-
τηση πρέπει να απορριφθεί.

10 Εδώ θα πρέπει να αναφέρω ότι όταν άρχισε η διαδικα-
σία ενώπιον του Διαιτητή και όταν καταχωρήθηκε η έφεση
από την απόφασή του στον Έφορο, ο νόμος που ίσχυε
ήταν το Κεφ.114. Με το νόμο 22/85, που μπήκε σ' εφαρμο-
γή από την 1η Αυγούστου, 1987, (βλέπε άρθρο 61 του
15 Νόμου 22/85, όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 68/87) το
Κεφ.114 καταργήθηκε. Ο Νόμος που ισχύει σήμερα είναι ο
22/85, όπως τροποποιήθηκε, τίποτα όμως από τα διαλαμ-
βανόμενα δεν επηρεάζει την παρούσα υπόθεση.

20 Πριν υπεισέλθω στην εξέταση του θέματος, κατά πόσο
στην προκειμένη περίπτωση το ένταλμα για Ceritorari
μπορεί να εκδοθεί, θα αναφερθώ τόσο στις πρόνοιες των
κανονισμών όσο και στο περιεχόμενο των αποφάσεων
τόσο του Διαιτητή όσο και του Εφόρου.

25 Οι ειδικοί κανονισμοί του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου
Διδασκάλων Κύπρου Λτδ. περιέχουν μεταξύ άλλων τους
πιο κάτω όρους κάτω από τον τίτλο "Ειδικοί Κανονισμοί
Μονίμων ή Υποχρεωτικών Αποταμιεύσεων".

""Όροι:

30 (α) Ουδέν μέλος δικαιούται να αποσύρη τας καταθέ-
σεις του προ της αφυληρητήσεώς του, δικαιούται όμως
να δεσμεύη τα 4/5 του υπ' αυτού κατατεθέντος ποσού
ως εγγύησιν δια δάνειον το οποίον θα συνάψη παρά
του Ταμειυτηρίου.

.....

(στ) Εις περιπτώσιν θανάτου του καταθέτου μέλους,

τότε θα καταβάλλεται εις τους κληρονόμους του ή τον διαχειριστήν της περιουσίας του παν εις πίστιν του ποσόν μετά των τόκων μέχρι της τελευταίας καταθέσεως αφού αφαιρεθούν εκ του εις πίστιν του καταθέτου ποσού οιαδήποτε χρέη του προς το Συνεργατικόν Ταμειυτήριον Διδασκάλων Κύπρου Λτδ." 5

Στην απόφαση του Διαιτητή που ορίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 53 του Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου, Κεφ.114, γίνεται αναφορά στους πιο πάνω όρους και, με βάση την ερμηνεία που τους δίνει, κατέληξε στα πιο κάτω συμπεράσματα. 10

"Μετά από λεπτομερή μελέτη και σε βάθος ανάλυση των ως άνω νομικών και πραγματικών στοιχείων της διαφοράς έχομεν καταλήξει στα εξής συμπεράσματα:

(α) Η Σύναψη δανείου μεταξύ του αποβιώσαντος Π. Καβαλλάρη και του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου συνιστά χωριστή νομική σύμβαση με δικούς της όρους. 15

(β) Η υποχρέωση μονίμων αποταμιεύσεων συνιστά χωριστή υποχρέωση του μέλους ανεξάρτητα από τη σύναψη δανείου. 20

(γ) Η υποχρέωση εξοφλήσεως του παρόντος δανείου ανεστάλη δια της αναδρομικής παγοποίησης του από το 1974 με το Ν 24/79.

(δ) Η εξασφάλιση της αποπληρωμής του δανείου έγινε με χωριστή σύμβαση υποθήκης ακινήτου περιουσίας που συνεχίζει να υφίσταται αλλ' η εκτέλεσή της διά πώλησης έχει επίσης ανασταλεί από το Νόμο. 25

(ε) Οι Ειδικοί Κανονισμοί στην υποπαράγραφο στ. σελ.18 σχετικά με τις μόνιμες αποταμιεύσεις αναφέρουν ότι καταβάλλονται οι αποταμιεύσεις στους κληρονόμους 'αφού αφαιρεθούν εκ του εις πίστιν του καταθέτου ποσού οιαδήποτε χρέη του προς το Ταμειυτήριον..' 30

5 Οι λέξεις αφού αφαιρεθούν οιαδήποτε χρέη και ιδιαίτερα η λέξη 'χρέη' ασφαλώς ερμηνεύεται σαν χρέη απαιτητά και εισπρακτέα δυνάμενα να εισπραχθούν και να αφαιρεθούν κατά τον ουσιαστικό χρόνο της καταβολής των μονίμων αποταμιεύσεων.

Στην παρούσα περίπτωση το χρέος δεν είναι ούτε απαιτητόν ούτε εισπρακτέον εφ' όσον το δικαίωμα του πιστωτή για είσπραξη έχει ανασταλεί.

10 (στ) Οι ειδικοί κανονισμοί είναι οι κανονισμοί της Συνεργατικής αυτής Εταιρείας οι οποίοι ενεγράφησαν υπό του Εφόρου κατά την εγγραφή της Εταιρείας σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του Ν 28/59.

15 Το κάθε μέλος είναι υποχρεωτικά μέτοχον της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 5(ε) των ειδικών κανονισμών σελ.6, 'ΜΕΛΗ'. Από τη στιγμή που κάποιος γίνεται μέλος υπόκειται στις υποχρεώσεις και έχει τα δικαιώματα που απορρέουν από τους κανονισμούς.

20 (ζ) Το γεγονός ότι δεν μπορεί να αφαιρεθεί από τις καταθέσεις πληγέντος ή εκτοπισμένου οφειλέτου οιαδήποτε χρέος προς την εταιρεία λόγω των προνοιών του Ν 24/79 καταδεικνύεται και ενισχύεται από το Ν 54/79 ο οποίος κατήργησε την προηγουμένως υπάρχουσα πρόνοια περί συμψηφισμού χρεών και καταθέσεων Ν.46/78 από τους καταθέτες εκτοπισθεισών συνεργατικών εταιρειών και περιόρισε τη δυνατότητα συμψηφισμού μόνο σε περιπτώσεις μη εκτοπισμένων ή μη πληγέντων καταθετών και τούτο γιατί προηγήθηκε η θέσπιση του Ν 24/79 ο οποίος αναστέλλει την είσπραξη χρεών από εκτοπισμένους ή πληγέντες οφειλέτες.

30 6. ΑΠΟΦΑΣΗ

Με βάση τα πιο πάνω και την ορθή ερμηνεία της υποπαραγράφου στ. σελ.18 των Εδικών Κανονισμών του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου Διδασκάλων Κύπρου Λτδ., αποφασίζω ως εξής:

"Οι εναγόμενοι να καταβάλουν στην ενάγουσα ολόκληρο το ποσό που βρίσκεται εις πίστιν του αποβιώσαντος Παναγιώτη Καβαλλάρη στον λογαριασμό Μονίμων Αποταμιεύσεων."

Η πιο πάνω απόφαση εφεσιβλήθηκε από το Ταμειυτήριο στον Έφορο με τους πιο κάτω λόγους: 5

"1. Ο έντιμος διαιτητής προέβη σε λανθασμένη εφαρμογή και/ή ερμηνεία των ειδικών κανονισμών του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου Διδασκάλων Κύπρου Λτδ., και/ή του όρου 'Χρέη' που αναφέρεται στη σελίδα 18(στ) των κανονισμών. 10

2. Ερμήνευσε εσφαλμένα και/ή παραγνώρισε τη φύση και τη νομική σημασία της σύμβασης μεταξύ των εφεσειόντων αφ' ενός και του αποβιώσαντα Παναγιώτη Καβαλλάρη, η οποία πηγάζει από το γεγονός ότι ο αποβιώσας ήταν μέλος του Ταμειυτηρίου με όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που καθορίζονται στους ειδικούς κανονισμούς. 15

3. Η διαιτητική απόφαση είναι νομικά λανθασμένη και οδηγεί σε άτοπα αποτελέσματα. 20

4. Αντελήφθηκε και/ή εφάρμοσε εσφαλμένα την έννοια της αναστολής των χρεών όπως καθορίζονται στο Νόμο 24/79.

5. Οι ειδικές διατάξεις των κανονισμών που αφορούν τις μόνιμες καταθέσεις συνθέτουν τους όρους μιας ξέχωρης σύμβασης, όπως δέχεται και ο Διαιτητής, αλλά δεν έλαβε υπ' όψη του το γεγονός ότι το αληθές νόημα και/ή νομική σημασία των διατάξεων τούτων είναι ότι οι καταθέσεις αυτές αποτελούν εγγύηση προς το Ταμειυτήριο για την εξόφληση όλων των χρεών του αποβιώσαντα πριν την απόσυρση των καταθέσεων και ότι:- 25 30

(α) Ο νόμος 24/79 δεν επηρεάζει τις εγγυήσεις, και

(β) Ότι το Ταμειυτήριο δεν απαιτεί από τη διαχειρίστρια την καταβολή των παγοποιημένων οφειλών του αποβιώσαντα, αλλά σε περίπτωση επιθυμίας της για απόσυρση θα πρέπει η ίδια οικειοθελώς να εξοφλήσει πρώτα τα χρέη του αποβιώσαντα."

Στην απόφασή του ο Έφορος καταλήγει στα πιο κάτω συμπεράσματα:

"Σύμφωνα με τον όρο (α) στη σελίδα 17 των Ειδικών Κανονισμών του Ταμειυτηρίου που διέπουν τις μόνιμες καταθέσεις, τα μέλη του Ταμειυτηρίου δεν δικαιούνται να αποσύρουν (ενόσω είναι μέλη) τις μόνιμες καταθέσεις τους. Στη συνέχεια όμως του όρου (α) για διευκόλυνση των μελών, αναφέρεται ότι τα μέλη μπορούν να συνάψουν δάνειο από το Ταμειυτήριο και να προσφέρουν ως εγγύηση τα 4/5 των μονίμων καταθέσεων τους.

Τα μέλη βέβαια μπορούν να συνάψουν και άλλα δάνεια από το Ταμειυτήριο σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ.19 (σελ.10). Το κάθε δάνειο έχει τη δική του ασφάλεια και η ασφάλεια αυτή είναι ένας από τους όρους κάθε γραμματίου (σύμβασης). Το υπό αναφορά χρεωστικό γραμμάτιο, αρ.8978 ημ. 4.4.72, για ασφάλεια του οποίου το Ταμειυτήριο κατακρατεί τις μόνιμες καταθέσεις του εφεσίβλητου, έχει ως ασφάλεια υποθήκη ακίνητα σύμφωνα με τον όρο 7 του γραμματίου και το υποθηκευτήριο αρ. Υ 207/72 του Κτηματολογίου Κερύνειας. Τα ακίνητα, που είναι ασφάλεια του χρέους, θα παραμείνουν υποθηκευμένα και σύμφωνα με τις διατάξεις του Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) άρθρα 3 και 5 δεν μπορούν να μεταβιβαστούν ή να επιβαρυνθούν από το χρεώστη. Έτσι καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι με βάση τις πρόνοιες του όρου (α) των μονίμων καταθέσεων στη σελίδα 17, οι μόνιμες καταθέσεις δεν είναι, ούτε πρέπει να θεωρούνται, ως ασφάλεια (εγγύηση) του ενυπόθηκου γραμματίου αρ. 8978 ημ. 4.4.72.

Στην παράγραφο 5(ζ) της αποφάσεως του Διαιτητή αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 54/79 ο οποίος τροποποίησε το Νόμο περί Καταθέσεων εις Εκτοπισθείσας Συνεργατικές Εταιρείας (Ν.46/78), δεν μπορεί να αφαιρεθεί από τις καταθέσεις εκτοπισμένου οφειλέτου οποιονδήποτε χρέος του προς την Εταιρεία. Ο νόμος όμως αυτός ψηφίστηκε για να ρυθμίσει τον τρόπο αποπληρωμής των προπολεμικών καταθέσεων στις εκτοπισθείσες μόνο Συνεργατικές Εταιρείες, οι οποίες λόγω της τουρκικής εισβολής απώλεσαν μεταξύ άλλων και τα κεφάλαιά τους και δεν είναι σε θέση να αποπληρώσουν τις καταθέσεις αυτές. Στην παρούσα υπόθεση η εφεσείουσα Συνεργατική Εταιρεία δεν είναι εκτοπισθείσα και οι διατάξεις των νόμων 46/78 και 54/79 δεν δύνανται να εφαρμοστούν και θα μπορούσε η Εφεσείουσα Εταιρεία να προβεί σε συμψηφισμό των μόνιμων καταθέσεων του εφεσίβλητου με τα χρέη του. Όπως αναφέρθηκε όμως προηγουμένως, το χρέος του εφεσίβλητου είναι προπολεμικό και το δικαίωμα της εφεσείουσας εταιρείας (πιστωτή) για είσπραξη του χρέους τούτου αναστέλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμου (Ν.24/79). Εφαρμόζοντας όμως τις πρόνοιες του όρου (στ) στη σελίδα 18 των Ειδικών Κανονισμών της για τις Μόνιμες Καταθέσεις η εφεσείουσα Εταιρεία δεν μπορεί να αποπληρώσει στην εφεσίβλητο τις μόνιμες καταθέσεις του αποθανόντος συζύγου της ενόσω υπάρχει το χρέος του έστω και παγοποιημένο. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του όρου (στ) στη σελίδα 18 οι μόνιμες καταθέσεις θεωρούνται ότι είναι γενική εγγύηση για οποιοδήποτε χρέος του αποθανόντος μέλους.

Αποφασίζεται όπως οι μόνιμες καταθέσεις παραμείνουν στην Εταιρεία ως ασφάλεια του παγοποιημένου χρέους, ενόσω τούτο υφίσταται.

Η έφεση γίνεται δεκτή. "

Η εξουσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου να εκδίδει εντάλματα (prerogative orders) αναγνωρίζεται από την

παράγραφο 4 του Άρθρου 155 του Συντάγματος το οποίο προνοεί τα ακόλουθα:

5 "4. Το Ανώτατον Δικαστήριο έχει αποκλειστική δικαιοδοσίαν να εκδίδη εντάλματα της φύσεως του habeas corpus, mandamus, prohibition, quo warranto και certiorari."

10 Οι περιπτώσεις στις οποίες το Δικαστήριο ασκώντας τη διακριτική του εξουσία προβαίνει στην έκδοση εντάλματος certiorari έχουν καθιερωθεί νομολογιακά από το Ανώτατο Δικαστήριο. Χαρακτηριστικό είναι το πιο κάτω απόσπασμα στην απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Christofi & Others v. Iacovidou* (1986) 1 C.L.R. 236 στη σελ.246:

15 "Certiorari exists to correct error of law where revealed on the face of an order or decision, or irregularity, or absence of, or excess of, jurisdiction where shown. The control is exercised by removing an order or decision, and then by quashing it - (Per Lord Justice Morris in *R. v. Northumberland Compensation*
20 *Appeal Tribunal, ex-parte Shaw* [1952] 1 K.B.338, at p.357)."

(Σχετική είναι μεταξύ άλλων και η απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *In re Kakos* (1985) 1 C.L.R. 250 στη σελ.256).

25 Και στις δυο πιο πάνω αποφάσεις γίνεται αναφορά στην Αγγλική απόφαση *R. v. Northumberland Compensation Appeal Tribunal* [1951] 1 All E.R.268 στο ratio decidendi της οποίας αναφέρονται τα ακόλουθα στη σελ.269:

30 "(ii) as the tribunal had stated on the face of the order the grounds on which they had made it and as it appeared that in law those grounds were not such as to warrant the decision to which they had come, certiorari would issue to remove the order into the High Court to be quashed."

Στην παράγραφο 7 της ενόρκου δηλώσεως του Διευθυντή του Συνεργατικού Ταμειυτηρίου Διδασκάλων Κύπρου αναφέρονται τα ακόλουθα:

"Η απόφαση του εφόρου ήταν μέσα στα πλαίσια της νόμιμης διακριτικής δικαιοδοσίας του η οποία είναι ανέλεγκτη σύμφωνα με το άρθρο 53 (3) του Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου Κεφ. 114 και του Ν.28/59." 5

(Προφανώς η αναφορά στο άρθρο 53(3) δεν είναι ορθή και η ορθή αναφορά θα έπρεπε να ήταν στο άρθρο 53Α(2) του Νόμου). 10

Το κατά πόσο η απόφαση του Εφόρου σύμφωνα με το άρθρο 53Α του Κεφ. 114 είναι ανέλεγκτη με ένταλμα Certiorari έχει εξετασθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο στην υπόθεση *Papayiannis v. The Registrar of Co-operative Credit Societies of the Greek Communal Chamber* (1965) 1 C.L.R. 263 στην οποία ο τότε Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου Βασιλειάδης είπε τα ακόλουθα στις σελ.271, 272: 15

"The competence of this Court to grant the remedy sought by the present proceedings ..... emanates from section 9 of the Administration of Justice (Miscellaneous Provisions) Law, No.33 of 1964. And it originates in Article 155.4 of the Constitution and section 19 of the Courts of Justice Law, No.14 of 1960. 20

The principles guiding the exercise of such jurisdiction have been considered in numerous cases in England (where proceedings of this nature originated) and in some cases in Cyprus dealing with prerogative writs. I shall only refer to the *General Council of Medical Education and Registration of the United Kingdom v. Spackman* [1943] 2 All E.R. p.337; *Hussein Shefik v. The First Limassol Co-Operative Savings Bank Ltd.* (1953) 19, C.L.R. p.244; *Lambrianides v. Mavrides* (1958) 23 C.L.R. p.49; and the Application by the Attorney-General of the Republic in the matter of an order for maintenance made 25 30 35

in the District Court of Larnaca, and *Panayiotis Christou* 1962 C.L.R. 129 where certiorari proceedings were discussed and applied in the exercise of (the High Court's) supervisory jurisdiction and controlling powers over inferior courts' and over persons having 'legal authority to determine questions affecting the rights of citizens and having the duty to act judicially'. In *Hussein Shefik' s* case (referred to by both sides) an arbitration-decision under section 53 of the Co-operative Societies Law (Cap. 114) was the main subject-matter before the Court.

Here, there is no doubt that the dispute between the applicant and the Co-operative Society was a matter which properly fell within the statutory arbitration provided in section 53. And, as said in *Shefik' s* case (p.246 top) such arbitration is subject to control by prerogative orders."

Με βάση τα πιο πάνω βρίσκω πως σε περίπτωση εμφανούς νομικού λάθους (error of law apparent on the face of the record) οι αποφάσεις του Εφόρου Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης σε εφέσεις διαιτησίας υπόκεινται στον έλεγχο του Δικαστηρίου με ένταλμα "certiorari".

Έρχομαι τώρα στην ουσία της υπόθεσης.

Το θέμα που εγείρεται στην προκειμένη περίπτωση είναι κατά πόσο η ερμηνεία που δόθηκε από τον Έφορο στους σχετικούς κανονισμούς είναι ορθή και αν η ερμηνεία των κανονισμών αυτών αποτελεί νομικό θέμα ώστε εσφαλμένη ερμηνεία τους να αποτελεί εμφανές νομικό λάθος που να επιτρέπει την έκδοση εντάλματος certiorari.

Όσον αφορά το τελευταίο σημείο θεωρώ αρκετό να κάνω αναφορά στο Chitty on Contracts 25η έκδοση, Τόμος 1ος, παράγρ.767, σελ.421 όπου αναφέρονται τα πιο κάτω:

"The construction of written instruments is a question

of mixed law and fact. Construction becomes a question of law as soon as the true meaning of the words in which an instrument has been expressed and the surrounding circumstances, if any, have been ascertained as facts."

Με βάση τα πιο πάνω καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η 5
εσφαλμένη ερμηνεία ενός εγγράφου εμπίπτει στην έννοια
του νομικού λάθους.

Στην προκειμένη περίπτωση ο Έφορος κατέληξε στο 10
συμπέρασμα ότι, με βάση τις ρητές πρόνοιες της παραγρά-
φου (στ) στη σελ.18 των Κανονισμών του Συνεργατικού
Ταμειωτηρίου Διδασκάλων Κύπρου Λτδ., στο οποίο έχω
ήδη κάμει αναφορά, πριν καταβληθεί οποιοδήποτε ποσό
καταθέσεων έπρεπε να αφαιρεθούν από το ποσό αυτό
"οιαδήποτε χρέη του προς το Συνεργατικόν Ταμειωτήριον 15
Διδασκάλων Κύπρου Λτδ."

Οι πρόνοιες του πιο πάνω κανονισμού είναι σαφείς 20
και ρητές. Ο Έφορος καταλήγοντας στην απόφασή του
αναφορικά με την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού δεν
παρερμήνευσε με κανένα τρόπο τις πρόνοιες αυτές ούτε
προσπάθησε να δώσει οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία εκτός 20
από αυτή που ρητά αναφέρεται στους Κανονισμούς. Κατά
συνέπεια το στοιχείο της εσφαλμένης ερμηνείας δεν ευ-
σταθεί.

Υπήρξε ισχυρισμός εκ μέρους του ευπαιδευτου δικηγό- 25
ρου της αιτήτριας ότι ο Έφορος αγνόησε, ή εφάρμοσε
εσφαλμένα, το Νόμο 24/79 με τον οποίο παγοποιούνται
χρέη εκτοπισμένων προ της Τουρκικής εισβολής. Κατά
την εκδοχή της αιτήτριας, σύμφωνα και με το εύρημα του
Διαιτητή, το ενυπόθηκο χρέος του αποβιώσαντα παγο- 30
ποιήθηκε αναδρομικά από το 1974 με το Νόμο 24/79, και
εφόσον η αποπληρωμή του χρέους είναι εξασφαλισμένη με
υποθήκη που συνεχίζει να υφίσταται αλλά η εκτέλεσή της
με πώληση έχει ανασταλεί, δεν αποτελεί χρέος απαιτητό
και κατά συνέπεια οι πρόνοιες του κανονισμού (στ) δεν 35
τυγχάνουν εφαρμογής.

5 Όπως έχω ήδη αναφέρει, σύμφωνα με τον κανονισμό (στ), καταθέσεις δεν καταβάλλονται στους διαχειριστές αποβιώσαντος καταθέτου παρά αφού αφαιρεθούν "εκ του εις πίστιν του καταθέτου ποσού, οιαδήποτε χρέη του προς το Συνεργατικόν Ταμειυτήριοι Διδασκάλων Κύπρου Λτδ." (η υπόγραμμισή είναι δική μου).

10 Οι πρόνοιες του Κανονισμού (στ) αποτελούν πρόσθετη εγγύηση για χρέη οφειλόμενα από τον καταθέτη. Ο Νόμος 24/79, ο οποίος αναστέλλει και παγοποιεί την πληρωμή
15 χρεών εκτοπισμένων προσώπων που συνάφθηκαν πριν την Τουρκική εισβολή, δεν περιέχει πρόνοιες που να απελευθερώνουν τις εγγυήσεις που σχετίζονται με τα χρέη αυτά με τρόπο που αφενός να παγοποιεί τα χρέη και να αναστέλλει τα δικαιώματα των πιστωτών να απαιτούν
εξόφλησή τους και αφετέρου να ελευθερώνει τις εγγυήσεις.

20 Με βάση τα πιο πάνω καταλήγω στο συμπέρασμα πως η αιτήτρια απέτυχε να αποδείξει την ύπαρξη εμφανούς νομικού λάθους (error of law apparent on the face of the record) και επομένως η αίτηση αποτυγχάνει και απορρίπτεται.

Κάτω από τα περιστατικά της υπόθεσης δεν κάμνω διαταγή για έξοδα.

Αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.